

TVORBA DATOVÉHO STANDARDU PRO „ZÁZNAM INFORMAČNÍHO SYSTÉMU NAHRAZUJÍCÍ ÚŘEDNĚ OVĚŘENÝ PODPIS“_

MARTIN CEPR_

PROČ ZÁZNAM... (STANDARDY) TVOŘÍME_

DIA má zákonnou povinnost tvořit standardy, mimo jiné u OFN pro Slovníky, ale nemá povinnost vydávat konkrétní standard např. pro Záznam... a poskytovatelé služeb nemají povinnost se jimi řídit.

Přesto má DIA dohlížet na standardizaci služeb a předpokládáme, že využitím takového standardu

- se **uspoří náklady** i jednotlivých poskytovatelů služeb (každý netvoří znovu a znovu sám)
- **zajistí se interoperabilita** mezi jednotlivými záznamy
- všechny **artefakty** i z jiných **dokumentů jsou konzistentní**

CO JE TŘEBA VĚDĚT A KOHO POTŘEBUJETE_

- Kdo jsou „zúčastněné strany“ – kdo se Záznamem... bude pracovat, a vyjadřovat se k němu
- Jaký je přibližně rozsah Záznamu - základní rozmyšlení položek
- Jaká je související legislativa
- Jaké technické artefakty mají vzniknout a jak budou použity (XML schéma, JSON...)

- Modelář dat
- **Věcný správce nebo „někdo“, kdo tématu věcně rozumí**
- Právník

CO SE HODÍ MÍT_

- Velký monitor s vysokým rozlišením – pro rozsáhlé modely
- Solidní znalost češtiny – předchází analýza a rozbor dlouhých souvětí z textu zákonů

CO TO JE {LEGISLATIVA}_

- ZoPDS (Zákon č. 12/2020 Sb., Zákon o právu na digitální služby a o změně některých zákonů)

Stanoví-li právní předpis požadavek úředního ověření vlastnoručního podpisu nebo uznávaného elektronického podpisu, považuje se za splněný **využitím elektronického podpisu na dokumentu nedílně spojeném**

b) **se záznamem informačního systému veřejné správy** opatřeným kvalifikovanou elektronickou pečetí a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem jeho správce **o provedení elektronické identifikace podepisujícího prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace s úrovní záruky vysoká.**

- Neschválená novela

Stanoví-li právní předpis požadavek úředního ověření vlastnoručního podpisu nebo uznávaného elektronického podpisu, považuje se za splněný využitím **dokumentu**

b) zachycujícího obsah právního jednání **nedílně spojeného se záznamem informačního systému veřejné správy** opatřeným kvalifikovanou elektronickou pečetí a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem jeho správce s údaji o tom, že jednající osoba technickými prostředky informačního systému veřejné správy projevila vůli učinit právní jednání tohoto obsahu, **a údaji o provedení elektronické identifikace jednající osoby prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace s úrovní záruky vysoká**; o každém projevu vůle jednající osoby se vydá osvědčení o digitálním úkonu.

CO TO JE_

Požadavek na ověřený podpis na dokumentu...

Klient si vytiskne dokument na papír.

Klient zajde fyzicky např. na Czech POINT, podepíše dokument a prokáže svojí totožnost. Czech POINT opatří dokument doložkou stvrzující ověřený podpis.

Klient k patřičnému úřadu fyzicky doručí dokument s ověřeným podpisem.

eLegalizace - ověření pravosti el. podpisu žadatele na dokumentu v el. podobě, který žadatel uznal za vlastní

Klient nahraje elektronický dokument do Úschovny Czech POINT.

Klient se s vygenerovaným potvrzením a dokladem k prokázání totožnosti fyzicky dostaví na ověřující úřad. Pak obdrží doložku v podobě elektronického dokumentu.

Klient předá takto eLegalizovaný elektronický dokument prostřednictvím datové schránky, nebo do e-mailové schránky osoby, která daný dokument vyžaduje.

Nahrazení POŽADAVKU na úředně ověřený podpis **Záznamem IS nahrazujícím...**

Klient se přihlásí do informačního systému úřadu s úrovní záruky vysoká a přiloží požadovaný dokument s vlastnoručním podpisem nebo uznávaným elektronickým podpisem (podle neschválené novely dokonce bez podpisu)

V informačním systému úřadu se o tom provede Záznam...

CO TO JE_

Požadavek na ověřený podpis na dokumentu...

Klient si vytiskne dokument na papír.

Klient zajde fyzicky např. na Czech POINT, podepíše dokument a prokáže svojí totožnost. Czech POINT opatří dokument doložkou stvrzující ověřený podpis.

Klient k patřičnému úřadu fyzicky doručí dokument s ověřeným podpisem.

eLegalizace - ověření pravosti el. podpisu žadatele na dokumentu v el. podobě, který žadatel uznal za vlastní

Klient nahraje elektronický dokument do Úschovny Czech POINT.

Klient se s vygenerovaným potvrzením a dokladem k prokázání totožnosti fyzicky dostaví na ověřující úřad. Pak obdrží doložku v podobě elektronického dokumentu.

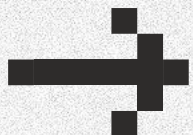

Klient předá takto eLegalizovaný elektronický dokument prostřednictvím datové schránky, nebo do e-mailové schránky osoby, která daný dokument vyžaduje.

Nahrazení POŽADAVKU na úředně ověřený podpis **Záznamem IS nahrazujícím...**

Klient se přihlásí do informačního systému úřadu s úrovní záruky vysoká a přiloží požadovaný dokument s vlastnoručním podpisem nebo uznávaným elektronickým podpisem (podle neschválené novely dokonce bez podpisu)

V informačním systému úřadu se o tom provede Záznam...

PŮVODNÍ MYŠLENKA_

ŠLO BY ZÁZNAM... A ELEGALIZACI SPOJIT?

Záznam IS nahrazující úředně ověřený podpis_

- Záznam, který se provede v informačním systému v případě, že se klient přihlásí do systému s **úrovní záruky vysoká** a přiloží požadovaný dokument.
- občanský průkaz vydaný po 1. 7. 2018, který obsahuje čip + čtečka
- Přihlášení prostřednictvím účtu mojID spárovaný s prostředkem FIDO
- Přihlášení prostřednictvím čipové karty Starcos společnosti První certifikační autorita, a.s. + čtečka

NEŠLO. JEDNÁ SE O DVĚ NAPROSTO RŮZNÉ VĚCI. VÝSTUPNÍM DOKUMENTEM ELEGALIZACE JE ELEKTRONICKÁ DOLOŽKA A BUDEME JI TEPRVE DOPRACOVÁVAT (JEJÍ LEPŠÍ – STANDARDIZOVANOU PODOBU).

DIGITÁLNÍ
A INFORMAČNÍ
AGENTURA_

eLegalizace_

- eLegalizace, neboli úřední ověření vstupního elektronického dokumentu, je obdobou ověřování pravosti vlastnoručního podpisu na fyzické listině (tedy tzv. ověřený podpis). Jelikož se elektronický dokument nepodepisuje přímo před ověřovatelem, technicky **se jedná o ověření pravosti elektronického podpisu žadatele na dokumentu v elektronické podobě, který žadatel uznal za vlastní.**
- „prostý“ elektronický podpis (vytvořený ve wordu, v pdf, scan podpisu apod.),
- zaručený elektronický podpis (komerční i kvalifikovaný za podmínky, že není porušena integrita dokumentu).

PRÁVNÍK_

- V zákoně 12/2020 Sb. § 6 odst. 1 písmeno b) se píše “se záznamem informačního systému veřejné správy ... o provedení elektronické identifikace **podepisujícího**”.
- V novele pak “údaji o provedení elektronické identifikace **jednající osoby**”.

Pokud je to v zákoně takto explicitně řečeno, je vůbec možné **podepisujícího/jednající osobu** při tomto **zastupovat** pomocí ReZa (Registr Zastupování)? Pak totiž bude elektronicky identifikován zástupce, nikoliv jednající/podepisující osoba.

“Ano, zastupování pomocí ReZa je možné. Svou identifikací se identifikuje zástupce (zmocněnec) a to, že jedná za někoho jiného (zastoupený) se dotáhne z ReZa. Toto ostatně není nový koncept – třeba v ISDS existuje léta tzv. pověřená osoba, kterou může mít i fyzický držitel datové schránky. Tam je to stejné (pověřená osoba je v ISDS totéž jako zástupce – zmocněnec), akorát se zápis o zastoupení vede v ISDS a ne v ReZa (logicky – ISDS je zde mnohem déle než ReZa)“.

PŘEDPŘÍPRAVA V EXCELU_

...JEŠTĚ V DOBĚ, KDY JSME UVAŽOVALI O SPOJENÍ ZÁZNAMU... A ELEGALIZACE

	A	B	C
1	Odkud	Vztah	Kam
2	Ověřovací doložka pro legalizaci	Připojena k dokumentu	Elektronický dokument
3	Ověřující osoba	Je ověřující osobou v rámci legalizace	Legalizace
4	Úřad	Ověřuje pravost podpisu v rámci legalizace	Legalizace
5	Ověřovací doložka pro legalizaci	Je připojena k dokumentu v rámci legalizace	Legalizace
6	Svěddek	Účastní se legalizace	Legalizace
7	Elektronický dokument	Je legalizován v rámci legalizace	Legalizace
8	Žadatel	Žádá o legalizaci	Legalizace
9	Zastoupení	má zastupujícího	Zastupující
10	Zastoupení	má zastupovaného	Zastupovaný
11	Zastoupení	má ID OKZ	

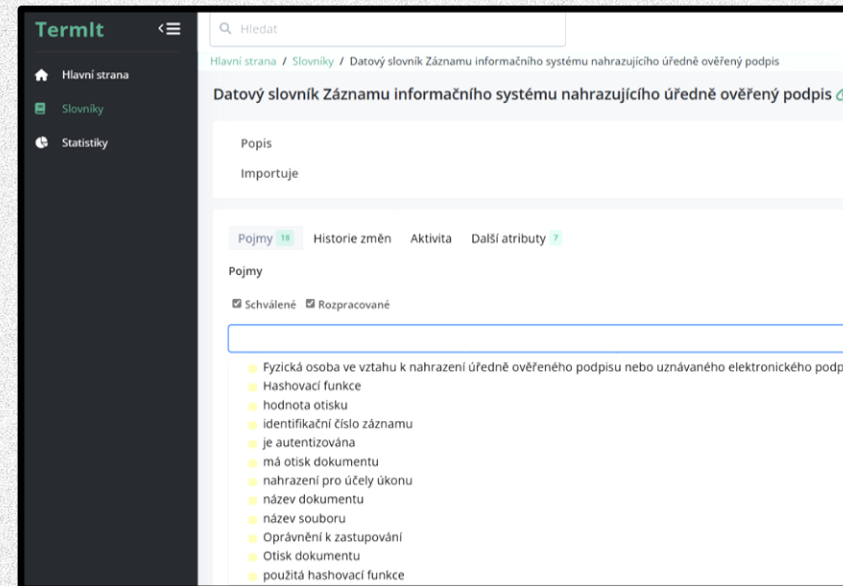
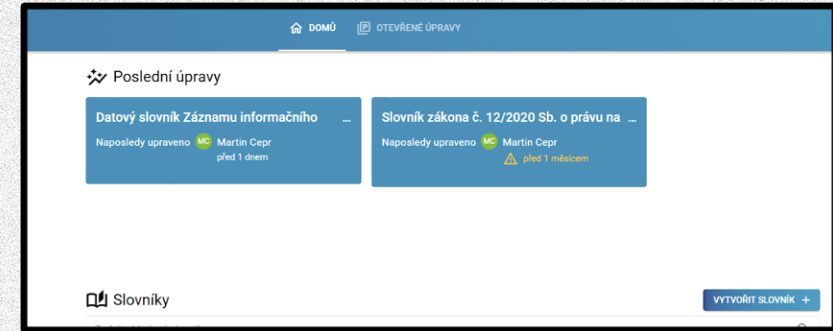
DIGITÁLNÍ
A INFORMAČNÍ
AGENTURA_

- Zelená - jen Legalizace - CzP
- Žlutá - jen Záznam - ISVS
- Bez barvy - společné
- Druh Legalizace: Enumeration (vlastnoručně podepsal - uznal podpis na listině za vlastní - uznal elektronický podpis na elektronickém dokumentu za vlastní,
- Druh Záznamu: projev vůle učinit právní jednání (ZoPDS novela)
- Vstupní dokument
 - Název vstupního dokumentu : String
 - Typ vstupního dokumentu: Enumeration
 - Identifikační číslo ověřovací doložky (legalizace): String
 - Identifikační číslo záznamu: String
 - Typ podpisu: Enumeration
 - Podoba podpisu: Enumeration
 - Číslo stránky, na které se podpis nachází: Integer
 - Popis umístění podpisu na stránce: String
 - Popis grafické podoby podpisu nebo text: String
 - Osvobození od poplatku: Boolean
- Otisky vstupního dokumentu:
 - SHA-256: String
 - SHA-512: String

JAKÉ NÁSTROJE POUŽÍVÁME_

VÝROBNÍ LINKA PRO SÉMANTICKÉ MODEL Y

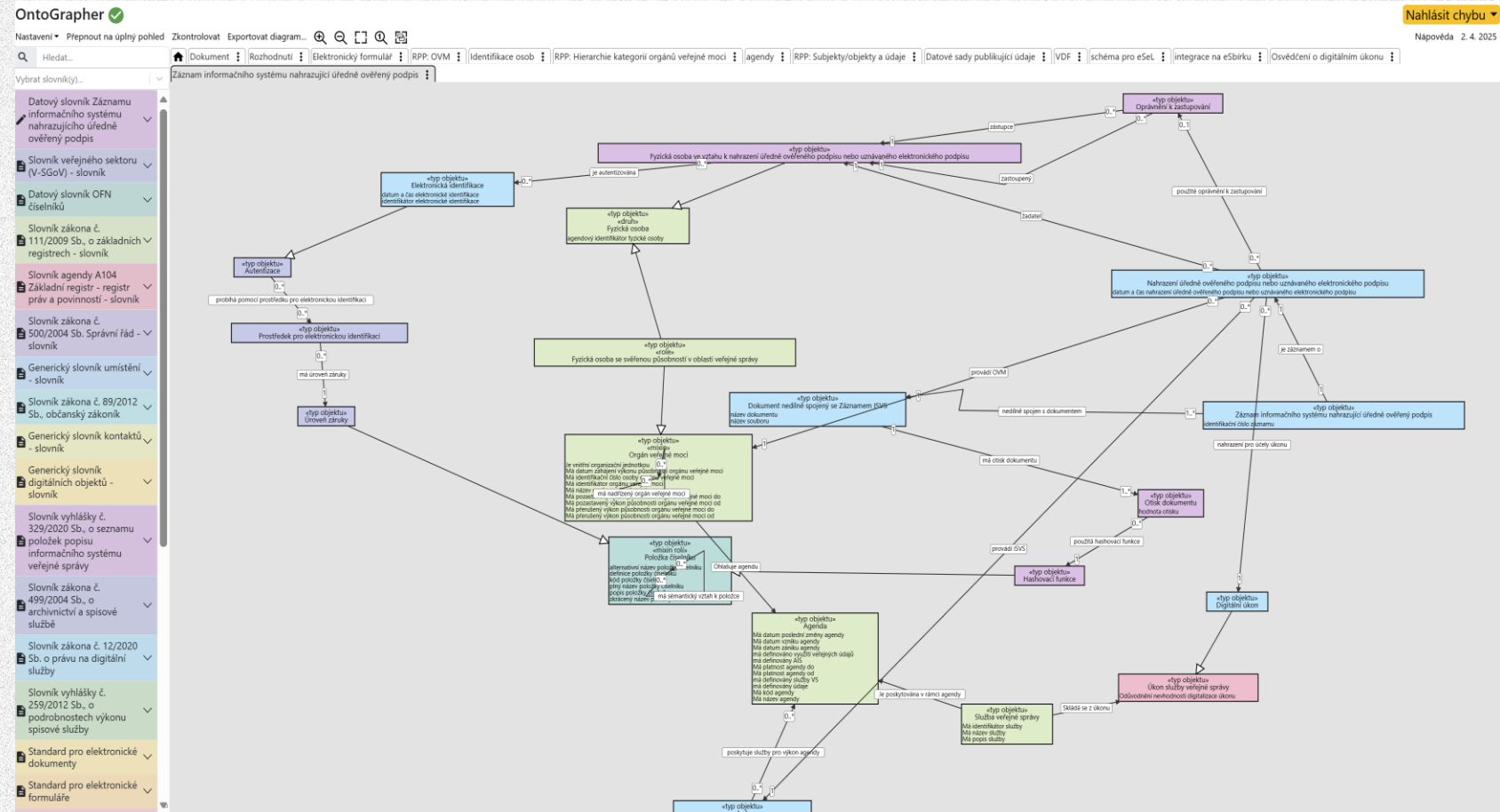
- Slouží k tvorbě sémantických slovníků
- Zavedená praxe – vyhláška nebo zákon = jeden slovník
- Pokud nemá pojem oporu v legislativě, vytvoříme samostatný slovník
- Evidujeme u každého pojmu:
- Jak se jmenuje
- Definici pojmu
- Strojově zpracovatelný odkaz do e-sbírky

JAKÉ NÁSTROJE POUŽÍVÁME_

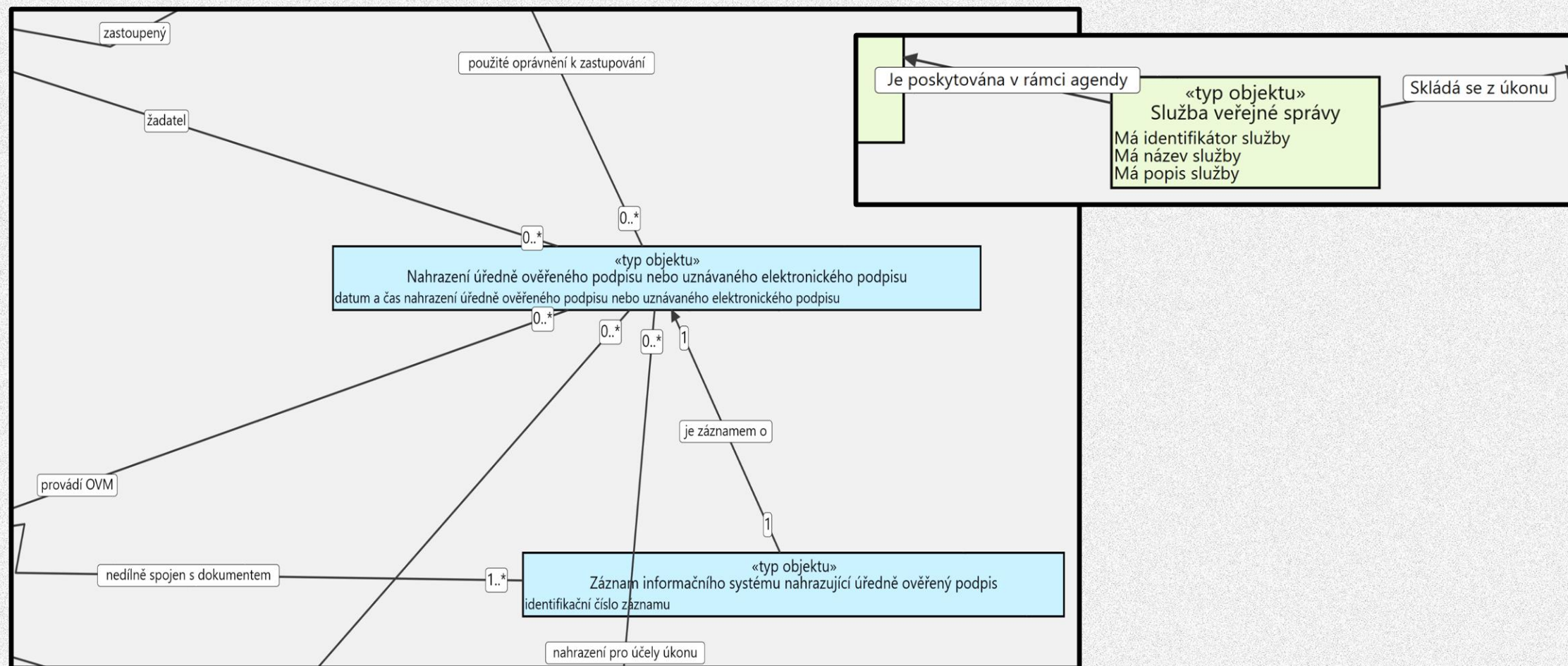
ONTOGRAPHER – MODELOVACÍ NÁSTROJ PRO VYTVÁŘENÍ A ÚPRAVU POJMŮ A VZTAHŮ

- Jednotlivé pojmy propojené vazbami
- Vlastnosti

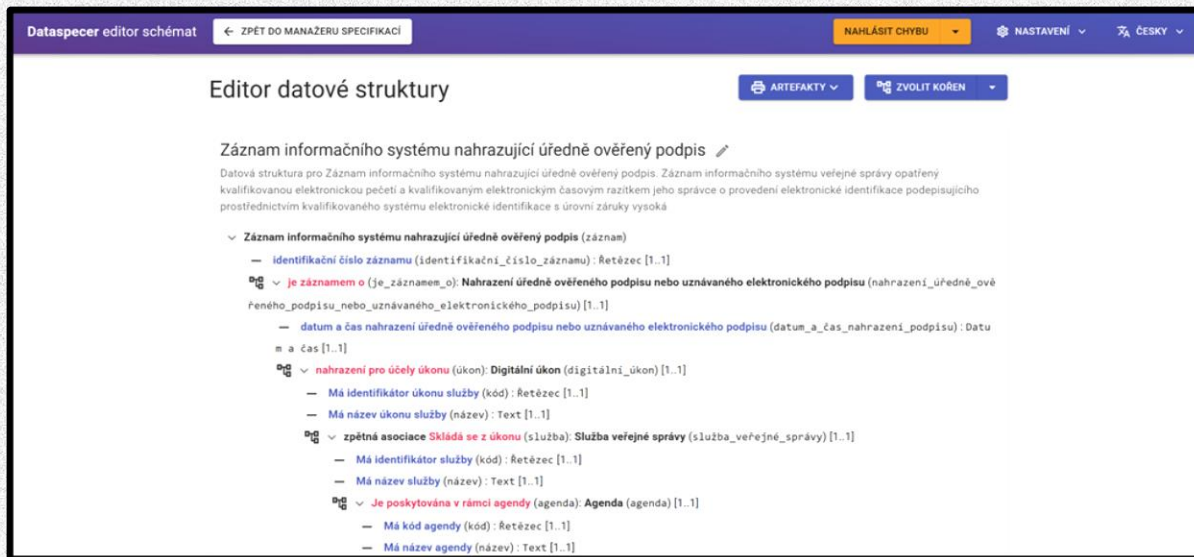

JAKÉ NÁSTROJE POUŽÍVÁME_

ONTOGRAPHER – MODELOVACÍ NÁSTROJ PRO VYTVÁŘENÍ A ÚPRAVU POJMŮ A VZTAHŮ

JAKÉ NÁSTROJE POUŽÍVÁME_

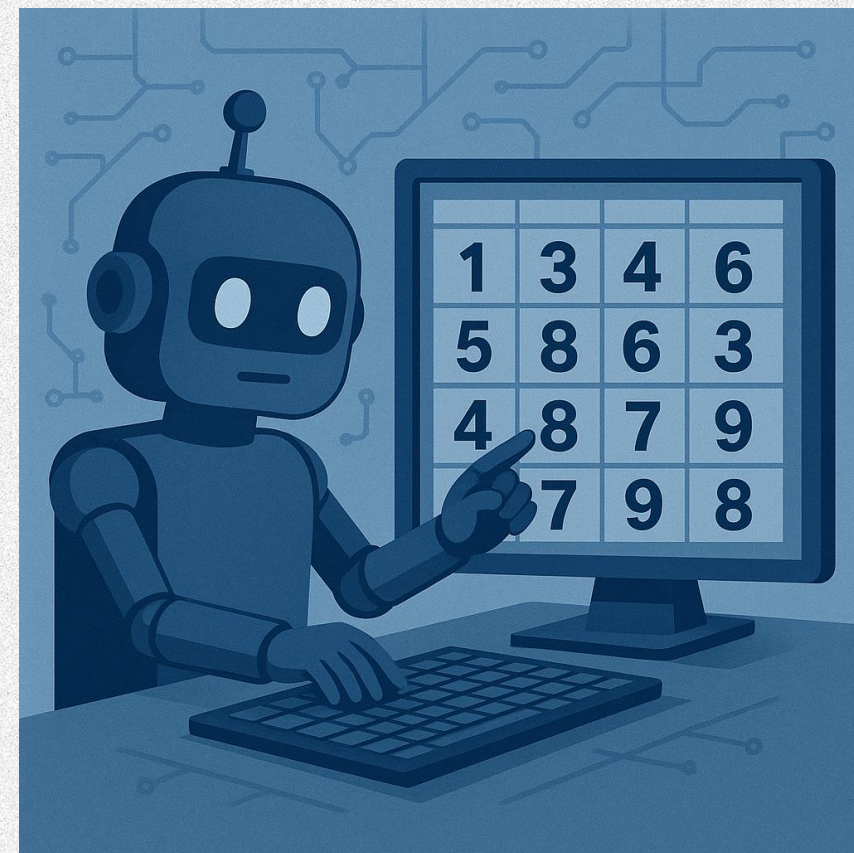
- Dataspecer – slouží k tvorbě datových specifikací, modelování slovníků a jejich aplikačních profilů, a generování různých technických artefaktů (XML Schema, JSON Schema, JSON-LD kontext, CSV...) na jejich základě
- Lze měnit technický popis, datový typ, kardinalitu pro každý atribut a vazbu
- Generuje schéma, ale i dokumentaci

ČÍSELNÍKY_

- Číselník úrovně záruky eIDAS v JSON-LD formátu dle OFN specifikace (úroveň záruky, nyní pouze „vysoká“ – připraveno do budoucna pro možné rozšíření)
- Číselník hashovacích funkcí v JSON-LD použitých pro Záznam...

Lze použít AI pro tvorbu nového číselníku podle nějakého existujícího vzoru a seznamu existujících položek. Stačí jeden formát, o zbytek převodu do jiných formátů se postará transformační datově pipelineový nástroj.

```
{
  "@context": "https://ofn.gov.cz/číselníky/contexty/číselník.jsonld",
  "typ": "Číselník",
  "iri": "https://ofn.gov.cz/číselníky/eidas-urovne-zaruky",
  "název": {
    "cs": "Úrovně záruky eIDAS"
  },
  "položky": [
    {
      "typ": "Položka",
      "iri": "http://eidas.europa.eu/LoA/low",
      "název": {
        "cs": "Nízká úroveň záruky"
      }
    }
  ]
}
```


ČASOVÁ NÁROČNOST_

V tomto případě

- celkově cca 38 hodin (2 lidé) - rozděleno do 10 bloků (Workshopů) – součástí bylo i předávání know-how
- cca 23 stránek A4 poznámek
- cca 10 různých vstupních (pomocných) dokumentů

Tipnete si, co je na celém procesu časově nejnáročnější?

VÝSLEDEK_

Záznam informačního systému nahrazující úředně ověřený podpis

<https://data.gov.cz/ofn/>

Jiné specifikace

Kromě otevřených formálních norem zde publikujeme i jiné specifikace:

- [Společné části elektronických dokumentů](#)
- [Dokumenty z formulářů pro elektronické podání dle Zákona o právu na digitální službu \(ZoPDS\)](#)
- [Osvědčení digitálního úkonu](#)
- [Schéma pro strojově čitelnou vrstvu statických textových komponent a statických kombinovaných textových a obrazových komponent dle §69a zákona č. 499/2004 Sb.](#)
- [Záznam informačního systému nahrazující úředně ověřený podpis](#)

Popis, jak má vypadat Záznam IS, který obsahuje **důvěryhodné zachycení osoby žadatele** nebo jejího **zastupování**, jejich **elektronickou identifikaci s úrovní záruky**, **identifikaci ISVS**, **služby**, **agendy** a **úkonu** u nichž se Záznam provádí a **název** a **otisk dokumentu** nedílně spojeného se Záznamem. Záznam musí být opatřen **identifikačním číslem**, **datem** a **časem nahrazení** úředně ověřeného podpisu nebo uznávaného elektronického podpisu.

SHRNUTÍ A FAQ_

Nejčastější chyby? Tvorba „odzadu“ – XSD, XML apod. jsou až poslední produkty správného popisu dat. Začíná se tvorbou datového slovníku a modelováním.

Slovník = formalizace podkladů = tvorba dokumentace

Proč používáte XML Schema 1.1? XML Schema verze 1.1 obsahuje např. datový typ xs:dateTimeStamp, s povinnou časovou zónou, který v XML Schema verze 1.0 není

Proč používáte ve výsledném XSD/XML diakritiku? Nechceme vytvářet další pojmy pro totéž
S diakritikou už dnes není technický problém, norma to umožňuje. Angličtinu nepoužíváme, protože se zejména právní termíny mohou „ztratit v překladu“. Výsledné XML je pak i lidským okem krásně čitelné.

V ideálním světě by byla skvělá spolupráce legislativních a technických týmů např. již při tvorbě/úpravě legislativy. Usnadnilo by to celou tvorbu datových standardů.

DĚKUJI ZA POZORNOST_

PROSTOR PRO VAŠE DOTAZY

Martin Cepr

martin.cepr@dia.gov.cz

Jakub Klímek

jakub.klimek@dia.gov.cz

DIGITÁLNÍ
A INFORMAČNÍ
AGENTURA_